

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ЦЕНТРАЛЬНОУКРАЇНСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ
ТЕХНІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ (ЦНТУ)

Кафедра економіки, підприємництва
та готельно-ресторанної справи

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Назва курсу	Антикорупція та доброчесність
Викладач	Немненко Анастасія Андріївна, викладач кафедри економіки, підприємництва та готельно-ресторанної справи
Рівень вищої освіти, галузь знань, спеціальність, освітня програма	Рівень вищої освіти: перший (бакалаврський) Галузь знань: С «Соціальні науки, журналістика, інформація та міжнародні відносини» Спеціальність: С1 «Економіка та міжнародні економічні відносини» Освітньо-професійна програма: «Економіка»
Контактний телефон викладача	+38(096) 483-52-74
Е-mail:	nemnenko71@gmail.com
Обсяг та ознаки дисципліни	Обов'язкова дисципліна загальної підготовки Форма контролю: залік Загальна кількість кредитів – 2, годин – 60, у т.ч. лекції – 16 годин, практичні заняття – 16 годин, самостійна робота – 28 годин. Формат: очний (offline / face to face) / дистанційний (online). Мова викладання: українська
Консультації	Консультації проводяться відповідно до Графіку, розміщеному в інформаційному ресурсі moodle.kntu.kr.ua; у режимі відео конференцій Zoom, через електронну пошту, Viber, Telegram за домовленістю.
Пререквізити	Особливі вимоги відсутні, але ефективність засвоєння змісту дисципліни значно підвищиться, якщо здобувач володіє знаннями з права, етики та моралі у суспільстві

1. Мета і завдання дисципліни

Метою навчальної дисципліни «Антикорупція та доброчесність» є забезпечити студентів глибоким розумінням принципів доброчесності та ефективних стратегій її дотримання.

Завдання навчальної дисципліни є:

- ознайомити студентів з історичними витоками, сутністю понять «корупція» й «добročесність» та їх місцем в українському суспільстві;
- надати студентам цілісну систему знань про історію, сутність та складові корупції;
- сформуванати розуміння важливості громадянського суспільства в запобіганні та протидії корупції;
- сформуванати вміння знаходити та критично аналізувати інформацію;
- сформуванати розуміння важливості медіа в запобіганні та протидії корупції;
- сформуванати в студентів готовність долучатися до створення й забезпечення доброчесного освітнього середовища та навчити використовувати на практиці основні інструменти залучення молоді до розбудови доброчесного суспільства.

2. Результати навчання

У результаті вивчення навчальної дисципліни здобувач вищої освіти повинен отримати:

Загальні компетентності

ЗК. Здатність ухвалювати рішення та діяти, дотримуючись принципу неприпустимості корупції та будь-яких інших проявів не доброчесності.

Програмні результати навчання

ПРН. Знати основи запобігання корупції, суспільної та академічної доброчесності на рівні, необхідному для формування нетерпимості до корупції та проявів недоброчесної поведінки серед здобувачів освіти та вміння застосовувати їх у професійній діяльності.

3. Політика курсу та академічна доброчесність

Очікується, що здобувачі вищої освіти будуть дотримуватися принципів академічної доброчесності, усвідомлювати наслідки її порушення.

При організації освітнього процесу в Центральнотраїнському національному технічному університеті здобувачі вищої освіти, викладачі та адміністрація діють відповідно до: Положення про організацію освітнього процесу; Положення про організацію вивчення вибірових навчальних дисциплін та формування індивідуального навчального плану ЗВО; Кодексу академічної доброчесності ЦНТУ.

4. Програма навчальної дисципліни

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	Завдання
ЗМІСТОВНИЙ МОДУЛЬ 1			
1	Тема 1. Корупція на атоми: феномен корупції від історії до сьогодення. Корупція: суть та походження. Види та форми корупції. Поширеність корупції.	8	1. Участь у роботі на заняттях (індивідуальні та групові вправи). 2. Участь в інтерактиві (КАНООТ). 3. Участь в практичних заняттях. 4. Самостійно опрацювати теоретичний матеріал.
2	Тема 2. (Не) виправдання: чому виникає корупція? Причини. Наслідки корупції та підходи боротьби з нею. Теорії походження корупції. Причини доручення до корупції. Наслідки корупції. Світовий досвід боротьби з корупцією.	6	1. Участь у роботі на заняттях (індивідуальні та групові вправи). 2. Самостійно опрацювати теоретичний матеріал.
3	Тема 3. Побутова корупція: рукою подати. Корупція потреби та жадібності. Що таке побутова корупція? Корупція в повсякденному житті. Методи та інструменти боротьби з побутовою корупцією.	6	1. Участь у роботі на заняттях (індивідуальні та групові вправи). 2. Участь в інтерактиві (розгляд та обговорення кейсів) 3. Самостійно опрацювати теоретичний матеріал.
4	Тема 4. Сучасний вимір доброчесності. Теоретичні засади доброчесності. Доброчесність, суспільство й держава. Доброчесність та Україна.	4	1. Участь у роботі на заняттях (індивідуальні та групові вправи). 2. Розгляд додаткових матеріалів для самостійного опрацювання. 3. Самостійно опрацювати теоретичний матеріал.

ЗМІСТОВНИЙ МОДУЛЬ 2			
5	Тема 5. Антикорупційні месники: хто бореться з корупцією в Україні? Загальний погляд на антикорупційні органи. Система антикорупційних органів в Україні.	10	1. Участь у роботі на заняттях (індивідуальні та групові вправи). 2. Участь в практичних заняттях. 3. Самостійно опрацювати теоретичний матеріал.
6	Тема 6. Четверта влада: як медіа долучаються до боротьби з корупцією? Роль медіа в боротьбі з корупцією. Доброчесність медіа та загрози для доброчесності. Некорупційні прояви не доброчесності в медіа.	8	1. Участь у роботі на заняттях (індивідуальні та групові вправи). 2. Участь в інтерактиві (КАНООТ). 3. Участь в практичних заняттях. 4. Самостійно опрацювати теоретичний матеріал.
7	Тема 7. Доброчесний бізнес: міф чи реальність. Поширеність корупції в приватному секторі. Види корупції в бізнесі. Чому компанії вдаються до корупційних махінацій? Наслідки корупції. Які прийоми використовувати, аби запобігти корупції в бізнесі?	8	1. Участь у роботі на заняттях (індивідуальні та групові вправи). 2. Участь в практичних заняттях. 3. Самостійно опрацювати теоретичний матеріал.
8	Тема 8. Доброчесність в освіті. Тут і зараз: як студентство змінює освітнє середовище. Доброчесність у вищій освіті: її суть та роль ЗВО в її розвитку. Шляхи розбудови доброчесності в ЗВО. Корупція як загроза доброчесності в ЗВО. Права та обов'язки студентства. Студентське самоврядування.	10	1. Участь у роботі на заняттях (індивідуальні та групові вправи). 2. Участь в практичних заняттях. 3. Самостійно опрацювати теоретичний матеріал.
	Разом	60	

5. Система оцінювання та вимоги

Вид контролю: поточний, підсумковий.

Форма підсумкового контролю: залік.

Протягом семестру здобувач вищої освіти може отримати максимум 100 балів, у тому числі: перший модульний контроль – 50 балів, другий модульний контроль – 50 балів. По поточному контролю здобувач може набрати бали за активність на лекційних та практичних заняттях, виявлення рівня підготовки здобувачів із зазначеної теми під час опитування, тестування, презентації індивідуальних завдань, вирішення практичних задач та кейсів. За написання есеїв можна отримати 20 балів, дотримуючись правил оформлення та надати розгорнуту інформацію по темі. За тестування по кожному із модулів можна отримати по 30 балів.

Результати навчання, набуті шляхом неформальної освіти зараховуються відповідно до Положення про порядок визнання результатів навчання, здобутих шляхом неформальної та/або інформальної освіти в Центральноукраїнському національному технічному університеті.

При контролі на лекційних та практичних заняттях оцінці підлягають: рівень знань, продемонстрований у виступах з доповідями-презентаціями, правильність написання тестів; результати поточного опитування, виконання практичних завдань.

Кількість балів, одержана здобувачем вищої освіти на заліку, додається до результатів рубіжних контролів, що разом складає оцінку знань здобувача вищої освіти з навчальної дисципліни за 100-бальною шкалою та переводиться в оцінку за шкалою ЄКТС і національною шкалою («Відмінно», «Добре», «Задовільно», «Незадовільно»).

Для переводу підсумкової оцінки за вивчення навчальної дисципліни, вираженої у балах, у семестрову оцінку за національною шкалою та в залікову оцінку за шкалою ЄКТС використовується шкала.

Шкала оцінювання: ЄКТС, національна та ЦНТУ

Оцінка за шкалою ЄКТС	Визначення	Оцінка	
		За національною системою (залік)	За системою ЦНТУ
A	ВІДМІННО - відмінне виконання лише з незначною кількістю помилок	Зараховано	90-100
B	ДУЖЕ ДОБРЕ - вище середнього рівня з кількома помилками	Зараховано	82-89
C	ДОБРЕ - в загальному правильна робота з певною кількістю грубих помилок		74-81
D	ЗАДОВІЛЬНО - непогано, але зі значною кількістю недоліків	Зараховано	64-73
E	ДОСТАТНЬО - виконання задовольняє мінімальні критерії		60-63
FX	НЕЗАДОВІЛЬНО - потрібно попрацювати перед тим, як перескласти	Незараховано	35-59
F	НЕЗАДОВІЛЬНО - необхідна серйозна подальша робота		1-34

Критерії оцінки заліку:

- «зараховано» – здобувач вищої освіти має стійкі знання про основні поняття дисципліни, може сформулювати взаємозв'язки між поняттями.

- «не зараховано» – здобувач вищої освіти має значні пропуски в знаннях, не може сформулювати взаємозв'язку між поняттями, що вивчаються в курсі, не має уявлення про більшість основних понять дисципліни, що вивчається.

6. Рекомендовані джерела інформації:

Основні:

1. Антикорупційний уповноважений закладу вищої освіти: аналітичне дослідження, Київ, Національне агентство з питань запобігання корупції, Асоціація юридичних клінік України, 2022. 78 с. URL: <https://legalclinics.in.ua/wp-content/uploads/2022/05/Antykoruptsiy-nyu-upovnovazhenyy-zakladu-vyshhoi-osvity-analitychne.pdf> (дата звернення: 23.03.2025).

2. Антикорупція та доброчесність. Навчально-методичний комплекс дисципліни. 2024. 323 с. URL: https://drive.google.com/file/d/18gaiXp2_xnzOcmBqmirEx8lD62Avb6Va/view (дата звернення: 05.03.2025).

3. Каленіченко, Л. І. Поняття, ознаки та види корупції / Лідія Іванівна Каленіченко, Дмитро Вікторович Слинько // *Право і безпека*. 2022. № 1 (84). С. 39-46. URL: <https://doi.org/10.32631/pb.2022.1.04> (дата звернення: 23.03.2025).

4. Корупційні ризики вступної кампанії 2022. Стратегічний аналіз корупційних ризиків. Київ: Національне агентство з питань запобігання корупції, Асоціація юридичних клінік України, 2022. 37 с. URL: <https://nazk.gov.ua/wp-content/uploads/2022/06/Ryzyky-vstupnoi-kampanii-.pdf> (дата звернення: 05.03.2025).

5. Стратегія формування нульової толерантності до корупції. Офіс доброчесності НАЗК. 2021. URL: <https://nazk.gov.ua/wp-content/uploads/2022/09/Strategiya-formuvannya-nulvoyi-tolerantnosti-1.pdf> (дата звернення: 06.03.2025).

Додаткові:

1. Даль А. Л. Система антикорупційних органів України : зб. матеріалів Міжнар. наук.-практ. конф. 2021. С. 99–102. URL: <https://dspace.univd.edu.ua/server/api/core/bitstreams/dc7a60eb-3b58-4535-b6ce-d2b6e90b0778/content> (дата звернення: 05.03.2025).

2. Калайда Ю. П. Засоби масової інформації як складова системи запобігання корупції в Україні. *Вісник Луганського державного університету внутрішніх справ імені Е.О. Дідоренка*. 2021. Т. 2, № 94. С. 300–311. URL: <https://doi.org/10.33766/2524-0323.94.300-311> (дата звернення: 12.04.2025).

3. Козинець О. Г., Остапенко А. І. Платон та Арістотель про державу і право. *Актуальні проблеми держави і права*. 2021. № 89. С. 37–41. URL: <https://doi.org/10.32837/apdp.v0i89.3187> (дата звернення: 12.04.2025).

4. Наливайко І. Роль інститутів громадянського суспільства у запобіганні і протидії корупції в органах публічної влади. *Аналітично-порівняльне правознавство*. 2022. № 2. С. 27–30. URL: <https://doi.org/10.24144/2788-6018.2022.02.4> (дата звернення: 12.04.2025).

5. Припутень Д., Швець М. Держава та громадянське суспільство у сфері запобігання та протидії корупції. *Всеукраїнська міждисциплінарна науково-практична конференція*, м. Чернігів, 10 черв. 2022 р. 2022. С. 349–351. URL: https://www.researchgate.net/profile/O-Krasnonosova/publication/362710458_AKTIVIZACIA_TRANSFORMACIJNIH_PROCESIV_REGIONALNOGO_ROZVITKU_V_UKRAINI/links/62fb484be3c7de4c345edb7f/AKTIVIZACIA-TRANSFORMACIJNIH-PROCESIV-REGIONALNOGO-ROZVITKU-V-UKRAINI.pdf#page=350 (дата звернення: 12.04.2025).

6. Becker T., Lehne J., Mylovanov T. Anti-corruption policies in the reconstructing of Ukraine. 2023. URL: <https://cepr.org/voxeu/columns/anti-corruption-policies-reconstructing-ukraine> (дата звернення: 12.04.2025).

7. Encyclopaedia Britannica. Corruption. URL: <https://www.britannica.com/topic/corruption-law> (дата звернення: 23.03.2025).

8. Ivanov, E. Overview of Anti-Corruption Compliance Standards and Guidelines. International Anti-Corruption Academy (IACA) 2022. URL: https://www.iaca.int/media/attachments/2022/08/01/overview-of-anti-corruption-compliance-standards-and-guidelines-practical-tool-2nd-edition_with_covers.pdf (дата звернення: 23.03.2025).

Інформаційні ресурси:

1. Аналітика та стандарти доброчесності. Національне агентство з питань запобігання корупції. *Офіційний веб-портал*. URL: <https://nazk.gov.ua/uk/standarty-dobrochesnosti/> (дата звернення: 16.03.2025).

2. Про Вищий антикорупційний суд : Закон України від 07.06.2018 № 2447-VIII : станом на 8 листоп. 2024 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2447-19#Text> (дата звернення: 12.04.2025).

3. Про вищу освіту : Закон України від 17.01.2002 № 2984-III : станом на 6 верес. 2014 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2984-14#Text> (дата звернення: 12.04.2025).

4. Про доступ до публічної інформації : Закон України від 13.01.2011 № 2939-VI : станом на 8 жовт. 2023 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2939-17#Text> (дата звернення: 12.04.2025).

5. Про запобігання корупції : Закон України від 14.10.2014 № 1700-VII : станом на 4 квіт. 2025 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1700-18#Text> (дата звернення: 12.04.2025).

6. Про затвердження Положення про Спеціалізовану антикорупційну

прокуратуру Офісу Генерального прокурора : Наказ Офісу Ген. прокурора від 05.03.2020 № 125 : станом на 14 трав. 2024 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v0125905-20#Text> (дата звернення: 12.04.2025).

7. Про Національне агентство України з питань виявлення, розшуку та управління активами, одержаними від корупційних та інших злочинів : Закон України від 10.11.2015 № 772-VIII : станом на 1 січ. 2025 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/772-19#Text> (дата звернення: 12.04.2025).

8. Про Національне антикорупційне бюро України : Закон України від 14.10.2014 № 1698-VII : станом на 25 берез. 2025 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1698-18#Text> (дата звернення: 12.04.2025).

9. Національне агентство з питань запобігання корупції. *Офіційний веб-портал*. URL: <https://nazk.gov.ua/uk/> (дата звернення: 16.03.2025).

10. Портал доброчесності. Антикорупційний портал. Національне агентство з питань запобігання корупції. *Офіційний веб-портал*. URL: <https://www.nazk.gov.ua/> (дата звернення: 16.03.2025).

11. Прозорі університети. Офіс доброчесності НАЗК. *Офіційний веб-портал*. URL: <https://universitycourse.nazk.gov.ua/> (дата звернення: 16.03.2025).

10. Рекомендовано для неформальної освіти:

1. Базовий курс для студентів «YOUніверситет». URL: <https://study.nazk.gov.ua/kursi/courses/youniversitet/>.

2. Навчальна платформа Stude. NAZK. URL: <https://study.nazk.gov.ua/kursi/courses/osnovi-antikorupciyi-dlya-vsih-i-kozhnogo/>.

3. Онлайн-курс «Впливай-викривай». URL: <https://study.nazk.gov.ua/kursi/courses/vplivaj-vikrivaj/>.

4. Онлайн-курс «Основи антикорупції для всіх і кожного». URL: <https://study.nazk.gov.ua/kursi/courses/osnovi-antikorupciyi-dlya-vsih-i-kozhnogo/>.

Розглянуто і схвалено на засіданні кафедри економіки, підприємництва та готельно-ресторанної справи Протокол №1 від 27 серпня 2025 р.